

Όνομα: _____

Βουλητικές προτάσεις

Βουλητικές λέγονται οι εξαρτημένες ή δευτερεύουσες προτάσεις που εισάγονται με το να. Με αυτές εκφράζουμε μια επιθυμία μας, μια ευχή ή μια απλή σκέψη.

Ως προς τις κύριες προτάσεις έχουν τη θέση:

α) αντικειμένου π.χ. Από μικρός έμαθα να λέω την αλήθεια (αντικείμενο στο ρήμα έμαθα της ανεξάρτητης πρότασης).

Βουλητικές προτάσεις ως αντικείμενο παίρνουν τα ρήματα: θέλω, επιθυμώ, παρακαλώ, εύχομαι, συμβουλεύω, αφήνω, μπορώ, μαθαίνω κ.ά.

β) υποκειμένου π.χ. Πρέπει να διατηρούμε το χώρο καθαρό (υποκείμενο στο απρόσωπο ρήμα πρέπει της ανεξάρτητης πρότασης).

Η βουλητική πρόταση γίνεται υποκείμενο για τα απρόσωπα ρήματα και τις απρόσωπες εκφράσεις.

Απρόσωπα ρήματα είναι τα: πρέπει, μπορεί, ταιριάζει, χρειάζεται, αξίζει, επιτρέπεται κ.ά.

Απρόσωπες εκφράσεις είναι οι: είναι κακό, είναι σωστό, είναι ανάγκη, είναι καιρός, είναι φυσικό κ.ά.

γ) επεξήγησης π.χ. Αυτό είναι τύχη, να κερδίσεις το λαχείο (επεξήγηση στη δεικτική αντωνυμία αυτό της ανεξάρτητης πρότασης).

Έτσι πραγματοποιήθηκε το όνειρό μου, να γίνω κτηνίατρος (επεξήγηση στο ουσιαστικό όνειρο της ανεξάρτητης πρότασης).

Προσοχή!

Όταν οι βουλητικές προτάσεις έχουν το ρόλο αντικειμένου και υποκειμένου, δε χωρίζονται με κόμμα από τις ανεξάρτητες. Χωρίζονται με κόμμα από τις ανεξάρτητες όταν έχουν το ρόλο επεξήγησης.

Τελικές προτάσεις

Τελικές λέγονται οι εξαρτημένες ή δευτερεύουσες προτάσεις που εισάγονται με έναν από τους τελικούς συνδέσμους για να, να. Με αυτές **αναφέρουμε το σκοπό μιας ενέργειας**.

Το ρήμα που ακολουθεί είναι πάντα στην υποτακτική έγκλιση:

π.χ. Ο Γιάννης διάβαζε για να περάσει στο πανεπιστήμιο. Η Μαρία ήρθε να σε δει.

Τελικές προτάσεις με το να έχουμε συνήθως μετά από ρήματα που δηλώνουν κίνηση, όπως έρχομαι, πηγαίνω.

Προσοχή!

Ένας πρακτικός τρόπος για να καταλαβαίνουμε αν μια πρόταση που αρχίζει με να είναι τελική ή βουλητική είναι να ελέγχουμε αν στη θέση του να μπορούμε να βάλουμε το για να:

π.χ. Ξάπλωσε να ξεκουραστεί. - Ξάπλωσε για να ξεκουραστεί. Άρα το **να ξεκουραστεί** είναι τελική πρόταση.

Μου αρέσει να ζωγραφίζω τοπία. - Μου αρέσει για να ζωγραφίζω τοπία. Η φράση μας δε βγάζει νόημα.

Άρα η πρόταση **να ζωγραφίζω τοπία** δεν είναι τελική, αλλά βουλητική ως υποκείμενο του «μου αρέσει».

Οι τελικές προτάσεις έχουν άρνηση μη(ν):

π.χ. Διάβαζε τα μαθήματά σου, για να μη μείνεις κούτσουρο απελέκητο!

1. Να υπογραμμίσεις τις τελικές και τις βουλητικές προτάσεις και γράψε δίπλα σε καθεμία τι είδους είναι:

- Έρθα, για να σου φέρω τα πράγματα που μου ζήτησες: _____
- Θέλω να αγοράσω αυτά τα παπούτσια, αλλά είναι πολύ ακριβά: _____
- Επιθυμώ περισσότερο να διαβάζω, παρά να παίζω: _____
- Ο Πέτρος πήγε να ξαπλώσει λίγο, για να ξεκουραστεί: _____
- Εύχομαι να τα εκατοστήσεις: _____
- Θέλει να σου ζητήσει μια χάρη, αλλά ντρέπεται να στο πει. _____

2. Να υπογραμμίσεις τις εξαρτημένες βουλητικές και τελικές προτάσεις και να αναγνωρίσεις το είδος τους:

«Δίκιο έχεις, αλλά τουλάχιστον εγώ πληρώνομαι για να είμαι εδώ. Ενώ, αντίθετα, εσύ έχεις μπει στο γύψο». Ο γιατρός έπιασε το βλέμμα του Ρόμπιν και του έκλεισε το μάτι πάνω από το κεφάλι του αρρώστου του. Ο Ρόμπιν τού έκλεισε κι εκείνος το μάτι κι ένιωσε να του φτιάχνει λίγο η διάθεση.

«Θα είμαι έξω για τα γενέθλιά μου;» τον ρώτησε το αγόρι.

«Όλοι εδώ μέσα να φύγετε θέλετε!» του είπε ο γιατρός. «Ευτυχώς που εγώ είμαι σκληρό καρύδι και δε χαμπαριάζω από κάτι τέτοια! Και πότε, παρακαλώ, είναι τα γενέθλιά σου;»

«Στις δέκα Ιουνίου» του απάντησε ο γείτονας του Ρόμπιν. «Και θα μου αγοράσουν κι ένα σκέιτμπορντ για δώρο».

«Δεν ξέρω γιατί κάθομαι και σκάω!» φώναξε ο γιατρός. «Θα έπρεπε να ήμουν χασάπης! Θα κέρδιζα περισσότερη ικανοποίηση από τη δουλειά μου!»...

...Το σκυλί της έριξε μια στοχαστική ματιά κι ύστερα άρχισε να τραβά με τα δόντια του μια από τις κάλτσες, για να τη βγάλει. Όταν ο Ρόμπιν έσκυψε να τον βοηθήσει, εκείνος άρχισε να σηκώνει γεμάτος ευγνωμοσύνη το ένα καλτσοφορεμένο πόδι μετά το άλλο, ώσπου να του τις βγάλει όλες ο Ρόμπιν.

«Έι! Σταμάτα!» του φώναξε η Μπίλυ. «Δεν έχουν στεγνώσει ακόμα τα χρώματα!»

για να είμαι εδώ: _____

3. Να γράψεις τα παρακάτω ρήματα από τον ενεστώτα της οριστικής στον ενεστώτα και στον αόριστο της προστακτικής:

Ενεστώτας οριστικής	Ενεστώτας προστακτικής	Αόριστος προστακτικής
γράφεις	_____	_____
γράφετε	_____	_____
σβήνεις	_____	_____
σβήνετε	_____	_____
ετοιμάζεσαι	_____	_____
ετοιμάζεστε	_____	_____